

Beýik Ýakyn Gündogar maksatnamasy nämäni maksat edinýär?

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Beýik Ýakyn Gündogar maksatnamasy nämäni maksat edinýär? BEÝIK ÝAKYN GÜNDOGAR MAKSATNAMASY NÄMÄNI MAKSAT EDINÝÄR?

1997-2000-nji ýyllarda NAT0-nyň Ýewropa boýunça Ýaranlyk güýçleriniň ýokary komandowaniýesine serkerdelik eden (Brýusselde) ABŞ-ly general Uesli Klark şeýle diýýär: «2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda ABŞ-da bolup geçen terrorçylykly aktdan on gün çemesi wagt geçenden soñ ABŞ-nyň Goranmak ministrligine (Pentagon) bardym, Goranmak ministri we onuň orunbasary bilen görüşenimden soñ aşakky gata düşdüm. Serkerdelerden biri meni ýanyна çagyrdы... «Karara geldik, Yraga garşy uruş yylan etmekçi bolýarys» diýdi. Şol gün 20-nji sentýabr günüdü...

— Yraga garşy uruşjak bolýarysmy? Saddam Hüseýin bilen «El-Kaidäniň» arasynda baglanychyk tapdyňyzmy? — diýip soradym. Ol: — Ýok, ýok, bu boýunça üýtgeşme ýok. Diňe Yrak bilen urușmak kararyna gelindi — diýdi.

Birküç hepededdн soñ ýene ony görmäge gitdim. Şol wagtam Owganystany bombalayardyk. «Şindizem Yraga garşy uruşmakçy bolárysy?..» diýip soradym.

— Sorama, ondanam beter — diýdi.

Ol çekerine elini uzap bir dokument aldy we Goranmak ministriniň kabinetini göz öňüne tutup: «Şuny ýokarky gatdan aldym. Yrakdan başlan operasiýany Siriýa, Liwan, Liwiýa, Somali, Sudan we iň soñundanam Eýran bilen tamamlarys» diýdi. Ol ýedi ýurdy nädip baş ýylyň dowamynda ýok etjekdigimizi beýan edýän örän gizlin dokumenti gaýtadan çekerine saldy!..»

* * *

«Sözcü» gazetinde ýazmaga başlan 2012-nji ýylymdan bări, ýagny 11 ýyllap periodik ýagdaýda pensioner ilçi Şükrü Elekdag bilen daşary syýasat boýunça gürrüňdeşlikleri geçirip geldim. Wagtyň geçmegi bilen öňünden aýdan ähli çaklamalary dogry bolup çykan diplomat ýygy-ýygydan şu duýduryşlary berýärdi:

«Beýik Ýakyn Gündogar maksatnamasy (BÝGM) Ysraýylyň howpsuzlygy üçin durmuşa geçirildi. Yrak şol sebäpli okkupirlendi. Bu maksatnama sebitdäki araçäkleri üýtgetmegi we Ysraýylyň territoriýasyny giñeltmegi maksat edinýär. Hákimiýetiň Siriýa boýunça alyp barýan syýasaty nädogry. ABŞ Siriýada, Ýewfratyň gündogaryndaky geografiýada PKK-PYD-YPG-den düzülen garnizon döwletini gurýar. Türkiýäniň döwlet howpsuzlygyna uly howp abandyrýan bu «döwlet» geljekde Siriýanyň günorta-gündogaryndaky suwly ýerleri basyp alan Ysraýyla goňsy edilmekci bolunýar. Garnizon döwlet geografiýamyzda ABŞ-nyň we Ysraýylyň bähbitleri bilen Beýik Kürdüstany gurmagyň arzuwyna hyzmat eder we Ysraýyly goraýan žandarma güýjüne öwrüler. Bu oýny bozmagyň ýoly haýal etmän Beşar Esadyň hökümeti bilen hyzmatdaşlygy ýola goýmakdyr.

BÝGM-nyň ahyrsoňky nyşanasında Eýran bar. Şumat bolmasa-da erte bir gün hökman Eýrana çozarlar...»

* * *

Gorkunç senarä şindizem düşünip bilmeýänlere Ysraýylyň öñki premýer-ministri Ehud Olmertiň aýdan şu sözlerini ýatladaýyn:

«Siriýany graždanlyk ursuna sokduk. Çünkü Esad biziň bilen bile bolma teklibimizden yüz öwürdi. Sonuň üçinem Siriýadaky ähli terrorçylykly toparlar Esada garşıy guruldy. Emma käbir ýurtlar gülkünç ýagdaýda munuň azatlyk ugrundaky göreşdigine ynandylar...»

* * *

Ýazgymyzy Türkiýäniň soňky Ysraýyl-«Hamas» konfliktinde ýöreden sowukganly we meseläni dogry analizleyän syýasatynyň dowam etmegini bähbitli hasap edýändigimizi aýtmak bilen jemlemegi makul bildim...

Ugur DÜNDAR.

«SÖZCÜ» gazeti, 18.10.2023 ý. Publisistika